

Міністерство освіти і науки України
Державний торговельно-економічний університет
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
Університет Яна Кохановського (м. Кельце, Польща)
Тбіліський державний університет імені
Іване Джавахішвілі (м. Тбілісі, Грузія)
Технічний університет (м. Кошице, Словаччина)
Технологічний університет (м. Кельце, Польща)
Університет суспільних наук (м. Лодзь, Польща)
Folkuniversitetet (м. Уппсала, Швеція)
Яський університет ім. А. Й. Кузи (м. Яси, Румунія)
Регіональна туристична організація
Свентокшиського Воєводства (м. Кельце, Польща)
Технологічний парк (м. Кельце, Польща)

***СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ,
ЕКОНОМІЧНІ ТА ГУМАНІТАРНІ
ВИМІРИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
УКРАЇНИ***

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
XII Міжнародної науково-практичної конференції**

15-17 травня 2024 року

Частина II

Вінниця-Чернівці 2024

Соціально-політичні, економічні та гуманітарні виміри європейської інтеграції України: зб. наук. пр. XII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Вінниця-Чернівці, 15-17 травня 2024 р. Вінниця, 2024. Ч. 2. 462 с.

У збірнику наукових праць Міжнародної науково-практичної конференції розглядаються питання управління інноваційно-інвестиційним розвитком підприємства та регулювання соціальних проблем в сучасних умовах; сучасної парадигми менеджменту та публічно-владної діяльності; проблеми обліково-аналітичного, контрольного та інформаційного забезпечення управління підприємства; фінансовий механізм забезпечення соціально-економічного розвитку країни. Досліджуються інноваційні моделі та інформаційні технології в науці, освіті, економіці; теоретичні та практичні аспекти сучасного підприємництва та торгівлі; актуальні проблеми та перспективи розвитку маркетингових технологій в умовах євроінтеграції; теоретичний та прикладний аспекти проблем розвитку індустрії гостинності та харчової промисловості; історичні, філософські, соціально-психологічні та правові аспекти державотворчих процесів в умовах глобалізованого суспільства. Висвітлюються теоретичні та практичні аспекти розвитку студентського спорту в системі фізичного виховання ЗВО; інтерактивні технології та методи навчання як засіб формування іншомовної професійної компетенції.

Розраховано на науковців, спеціалістів, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти.

Редакційна колегія:

Голова редакційної колегії – **Замкова Н. Л.**, д-р філос. наук, професор

Відповідальний секретар – **Мартинова Л. Б.**, д-р екон. наук, професор

Члени редакційної колегії:

Громова О. Є., д-р екон. наук, доцент, **Даценко Г. В.**, д-р екон. наук, професор,

Іваницька Н. Б., д-р філол. наук, професор, **Прутська О. О.**, д-р екон. наук, доцент,

Хачатрян В. В., д-р екон. наук, доцент, **Чорна Н. М.**, д-р іст. наук, професор,

Бондар А. А., канд. наук з фіз. виховання і спорту, доцент, **Крупельницька І. Г.**,

канд. екон. наук, доцент, **Махначова Н. М.**, канд. екон. наук, доцент, **Тернова А. С.**,

канд. техн. наук, доцент, **Хом'яченко С. І.**, канд. юрид. наук, доцент, **Яремко С. А.**,

канд. техн. наук, доцент

Наукові роботи друкуються в авторській редакції.

ISBN 978-966-918-070-4

Білоус І.М., канд. юрид. наук, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ВИКОРИСТАННЯ ПОЛІГРАФУ ЯК ЗАСОБУ ДОКАЗУВАННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	246
Гринюк Р., д-р юрид. наук, професор Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ Гуцуляк О., канд. юрид. наук Донецький національний університет імені Василя Стуса ЩОДО ПОНЯТТЯ «СУДОВА ПРАВОТВОРЧІСТЬ»: АНАЛІЗ ВИЗНАЧЕНЬ У НАУКОВИХ ДЖЕРЕЛАХ.....	253
Гулівата І.О., канд. пед. наук, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ БЕЗБАР'ЄРНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ: ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРАКТИКИ.....	267
Кокарча Ю.А., канд. політ. наук Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ФІЛОСОФСЬКІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ІСТИНИ В ЕПОХУ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ.....	272
Костюк Н.П., канд. юрид. наук, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ НЕЗАКОННЕ ВИКОРИСТАННЯ З МЕТОЮ ОТРИМАННЯ ПРИБУТКУ ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ, БЛАГОДІЙНИХ ПОЖЕРТВ АБО БЕЗОПЛАТНОЇ ДОПОМОГИ.....	279
Пипяк М.І., канд. юрид. наук, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ РЕФОРМА СУДОУСТРОЮ УКРАЇНИ У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ...	286
Слободиська О.А., канд. іст. наук, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ЗМІ ЯК АГЕНТ СОЦІАЛІЗАЦІЇ МОЛОДІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.	294
Сухоребра Т.І., канд. юрид. наук, доцент Шевчук Т.М. Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ТВАРИНИ ЯК ОСОБЛИВИЙ ОБ'ЄКТ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ.....	300
Хом'яченко С.І., канд. юрид. наук, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ПРОБЛЕМА ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ.....	306

**ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ
СТУДЕНТСЬКОГО СПОРТУ В СИСТЕМІ ФІЗИЧНОГО
ВИХОВАННЯ ЗВО**

Бондар А.А., канд. наук з фіз. виховання і спорту, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У СТУДЕНТОК ЯКІ ЗАЙМАЮТЬСЯ БАСКЕТБОЛОМ В НЕПРОФІЛЬНИХ ЗВО.....	312
--	------------

4. Esok URL: [http:// ESOK project - Inclusive Higher Education](http://ESOK project - Inclusive Higher Education) — ESOK

5. Federal Anti-Discrimination Agency URL:

<https://www.antidiskriminierungsstelle.de/EN/homepage/homepage-node.html#:~:text=Welcome%20to%20FADA&text=It%20prohibits%20discrimination%20mainly%20in,close%20to%20where%20you%20live> (дата звернення 13.04.2024).

УДК 111.83:070.16(045)

Кокарча Ю.А., канд. політ. наук

ORCID <https://orcid.org/0000-0003-0874-3688>

Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ

ФІЛОСОФСЬКІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ІСТИНИ В ЕПОХУ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ

В умовах сучасної епохи постправди, коли емоційний резонанс і особистісні переконання часто преважають над об'єктивними фактами, філософія істини стикається з новими викликами. Ця стаття досліджує, як різні філософські теорії істини – кореспондентська, когерентна та прагматична – можуть бути застосовані для розуміння і подолання проблем, пов'язаних із дезінформацією. Аналізується вплив соціальних мереж та алгоритмів на формування суспільної думки, а також обговорюються можливі підходи до підвищення медіаграмотності і критичного мислення в суспільстві. Результати дослідження демонструють необхідність комплексного підходу до проблеми постправди, який би інтегрував різні філософські перспективи для ефективного вирішення сучасних викликів інформаційної епохи.

Ключові слова: *постправа, істина, дезінформація, медіаграмотність, теорії істини, соціальні мережі.*

Постановка проблеми.

У сучасному інформаційному просторі феномен постправди ставить під сумнів традиційні концепції істини та об'єктивності, що створює нові виклики для філософської думки. Зростання кількості фейкових новин, дезінформації та маніпуляцій у медіа підриває здатність суспільства відрізнити правду від вигадки, що, у свою чергу, послаблює демократичні інститути та громадянське суспільство. Проблема полягає в тому, що емоційний резонанс і суб'єктивні переконання часто мають більший вплив на формування громадської думки, ніж об'єктивні факти. Це викликає потребу в нових філософських підходах до визначення і утвердження істини, які б враховували специфіку сучасних медіа та інформаційних технологій. Важливим аспектом є розробка стратегій підвищення критичного мислення та медіаграмотності, що дозволить суспільству ефективніше протидіяти дезінформації та маніпуляціям.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про значний інтерес наукової спільноти до проблеми постправди та дезінформації. Рибчук у своїй праці «Критичне мислення як предмет філософських та психологічних досліджень» підкреслює важливість розвитку критичного мислення як засобу протидії маніпуляціям у сучасному інформаційному просторі. Коркос у статті «Епоха постправди у сучасному світі: витоки та причини» досліджує історичні та соціальні передумови виникнення постправди, вказуючи на зміни в медіа-ландшафті та ролі соціальних мереж у поширенні недостовірної інформації. Брижко та Дзьобань у своїй роботі «Дезінформація як фактор маніпулювання свідомістю» аналізують механізми маніпулювання громадською думкою та методи боротьби з дезінформацією, наголошуючи на важливості епістемологічної компетентності. Смола і Юркова у статті «Теоретичні засади дослідження феномена чуток» розглядають феномен чуток як один із інструментів дезінформації, акцентуючи на психологічних аспектах його впливу на суспільство. Кубальський у праці «Епістемологічна компетентність як імператив науки епохи глобальної турбулентності» обґрунтовує необхідність розвитку епістемологічної компетентності для забезпечення стійкості наукового знання в умовах інформаційної турбулентності. Невельська-Гордєєва

та Нечитайло у статті «Феномен «FAKE NEWS» в контексті забезпечення інформаційної безпеки держави» досліджують вплив фейкових новин на національну безпеку та пропонують стратегії для їх нейтралізації. Савкін у роботі «Проблема встановлення істини під час здійснення кримінального провадження» підкреслює складнощі встановлення об'єктивної істини в правовій сфері на тлі дезінформації та маніпуляцій. Єрескова у своїй праці «Зіткнення дискурсів у соціумі: війна сенсів або пошук істини» аналізує конфлікти різних дискурсів у суспільстві, що виникають через різні інтерпретації фактів і подій, підкреслюючи важливість пошуку консенсусу та об'єктивної істини.

Ці дослідження демонструють широкий спектр підходів до вивчення постправди та дезінформації, що включають філософські, психологічні, соціальні та правові аспекти, і підкреслюють необхідність комплексного підходу до вирішення цих проблем.

Метою статті є дослідження філософських підходів до визначення і утвердження істини в умовах епохи постправди, коли дезінформація та маніпуляції інформацією становлять серйозну загрозу для суспільства. Авторв своїй роботі прагне інтегрувати різні теорії істини, такі як кореспондентська, когерентна та прагматична, для створення комплексного підходу до подолання проблеми постправди.

Виклад основного матеріалу. Поняття «постправда» було вперше введене в обіг у середині 2000-х років і отримало широку популярність після того, як Оксфордський словник визнав його словом року у 2016 році. Постправда означає ситуацію, коли об'єктивні факти мають менший вплив на формування громадської думки, ніж апеляції до емоцій і особистих переконань. Як зазначає Коркос, це явище пов'язане з еволюцією медіа, де соціальні мережі та інші цифрові платформи значно посилили можливість поширення дезінформації. [3]

В умовах епохи постправди традиційні філософські підходи до визначення істини набувають нової значущості. Серед них можна виділити три основні теорії, які розглядаються в нашому дослідженні: кореспондентську, когерентну та прагматичну.

Кореспондентська теорія істини стверджує, що твердження є істинним,

якщо воно відповідає реальному стану речей. Це традиційний підхід, який має глибоке коріння в класичній філософії. Проте, в епоху постправди кореспондентська теорія зазнає значних труднощів. За умов поширення дезінформації і маніпуляцій стає важко встановити, що є реальним станом речей. Брижка та Дзьобань підкреслюють, що навіть за наявності фактів, громадська думка часто підпадає під вплив емоцій та суб'єктивних інтерпретацій, що ускладнює процес встановлення істини. В такому випадку надзвичайного поширення набуває дезінформація. Дезінформація, за визначенням Брижка та Дзьобаня, є навмисним поширенням недостовірної інформації з метою маніпулювання громадською думкою. Вона використовує психологічні та соціальні механізми, такі як створення чуток і використання емоційного впливу, щоб досягти своїх цілей. Дезінформація може суттєво впливати на суспільні процеси, викликати недовіру до інституцій і сприяти політичній поляризації. [1].

Кореспондентський підхід до проблема встановлення істини в юридичному контексті є ще одним ключовим аспектом. Зокрема, Савкін підкреслює складнощі верифікації фактів під час кримінального провадження, особливо в умовах, коли дезінформація може впливати на судові процеси і рішення. Це створює додаткові виклики для забезпечення справедливості і правосуддя. [7] Смола Л. Є., Юркова О. А., також досліджують феномен чуток як інструмент дезінформації, акцентуючи на психологічних аспектах, що вимагає комплексного підходу для протидії.[8] Крім того, феномен чуток може значно ускладнити процеси правосуддя, особливо в умовах, коли вони використовуються як інструмент дезінформації для впливу на судові рішення. Психологічний вплив чуток може викликати спотворення фактів та сприяти прийняттю необґрунтованих рішень.

У боротьбі з дезінформацією критичне мислення є надзвичайно важливим інструментом. Зокрема, Рибчук визначає критичне мислення як здатність аналізувати, оцінювати і синтезувати інформацію для формування обґрунтованих висновків і рішень. Розвиток критичного мислення допомагає ідентифікувати недостовірні джерела, розпізнавати маніпуляції та робити обґрунтовані судження.[6]

Когерентна теорія істини пропонує визначати істину через узгодженість між різними твердженнями в системі знання. Цей підхід може бути більш корисним в умовах постправди, оскільки він не вимагає прямої відповідності з реальністю, а зосереджується на внутрішній логіці і несуперечливості інформації.

Поділяємо думку Кубальського щодо важливості епістемологічної компетентності, яка включає здатність оцінювати і синтезувати знання, стає ключовою в умовах, коли достовірність окремих фактів може бути сумнівною. В умовах глобальної турбулентності ця компетентність стає критично важливою, оскільки вона підтримує стійкість наукового знання і сприяє розумінню істини на тлі різноманітних інформаційних викликів.[4]

Прагматична теорія істини визначає істину через її корисність для досягнення певних цілей. Цей підхід акцентує увагу на практичному застосуванні знань і їх впливі на вирішення реальних проблем. В цьому контексті, Рибчук підкреслює, що розвиток критичного мислення і здатність до практичного застосування знань може бути ефективним засобом протидії дезінформації. Прагматична теорія допомагає зосередитися на тому, які знання і твердження сприяють досягненню корисних і практично значущих результатів, що особливо важливо в умовах інформаційної невизначеності.

Феноменом, що протистоїть правді та правдивим знанням є фейкові новини (fake news), які є важливим аспектом в контексті інформаційної безпеки держави. Невельська-Гордєєва та Нечитайло визначають фейкові новини як навмисно створені та поширені неправдиві повідомлення, що мають на меті ввести в оману громадськість і вплинути на її поведінку або думки. Фейкові новини можуть підривати довіру до медіа і влади, а також викликати соціальну нестабільність.[5]

Зіткнення дискурсів у суспільстві, за Єресковою, описує конфлікти між різними соціальними групами та їхніми інтерпретаціями подій і фактів. Це явище, яке Єрескова називає «війною сенсів», створює додаткові труднощі в пошуку об'єктивної істини в суспільстві. В умовах таких конфліктів важливо розробляти стратегії для досягнення консенсусу та підтримки соціальної гармонії.[2]

Розробка стратегій підвищення критичного мислення та медіаграмотності є ключовим аспектом у боротьбі з дезінформацією та маніпуляціями в сучасному суспільстві. Критичне мислення включає у себе здатність аналізувати, оцінювати та критично ставитися до інформації, що надходить з різних джерел. Це дозволяє індивідам розпізнавати фейкові новини, визначати когнітивні помилки у джерелах інформації, а також розуміти, які мотивації можуть стояти за певними повідомленнями.

Медіаграмотність, у свою чергу, передбачає здатність ефективно працювати з медіа-контентом, розуміти його структуру, механізми функціонування та вплив на суспільство. Це включає у себе розуміння різних типів медіа (від традиційних ЗМІ до соціальних мереж), критичне оцінювання інформації, що надходить через ці канали, та здатність розрізняти об'єктивну інформацію від маніпулятивної чи прихованої реклами.

Розробка стратегій підвищення цих компетенцій вимагає комплексного підходу. Вони можуть включати в себе: освітні програми, громадські ініціативи, дослідження, розвиток онлайн-ресурсів, підтримка медійних організацій тощо. На основі освітніх програм потрібно впроваджувати у шкільні та вищі навчальні заклади курси з критичного мислення та медіаграмотності, які навчатимуть розпізнавати дезінформацію, аналізувати джерела інформації та розвивати критичне мислення. Проведення тренінгів, семінарів та круглих столів для громадськості з питань медіаграмотності та критичного мислення дозволить розповсюдити ці важливі знання серед населення. Фінансування та підтримка досліджень у галузі медіаграмотності та критичного мислення, дозволить вдосконалювати методи навчання та розробляти нові підходи до протидії дезінформації. Створення онлайн-платформ та веб-сайтів, – надасть доступ до матеріалів та ресурсів з критичного мислення та медіаграмотності для широкого загалу. Створення нормативних актів та політик сприятиме створенню етичних стандартів у медіа та підвищить рівень довіри до журналістської професії.

Ці заходи допоможуть створити більш освічене та медіаграмотне суспільство, яке буде більш ефективно протидіяти дезінформації та маніпуляціям і буде більш відповідально використовувати інформацію.

Підсумовуючи, варто наголосити, що прагнення до об'єктивності та пошуку істини стає важливим фактором у забезпеченні стабільності та демократії в суспільстві. Розробка комплексних стратегій, які поєднують філософські теорії істини з практичними заходами, відіграє ключову роль у вирішенні цих проблем.

Дослідження підкреслює необхідність подальшого розвитку методів оцінки достовірності інформації та розробки нових інструментів верифікації фактів. Посилення міждисциплінарної співпраці між філософами, психологами, журналістами та іншими галузями знань може сприяти збагаченню розуміння проблеми та ефективному вирішенню її аспектів.

Подальші дослідження можуть спрямовуватися на розробку нових підходів до оцінки впливу дезінформації на суспільство, вивчення механізмів поширення та впливу фейкових новин у цифровому середовищі, а також на аналіз ефективності заходів з протидії дезінформації.

Розуміння і вирішення проблеми дезінформації та постправди вимагає спільних зусиль громадян, урядових органів, громадських організацій та академічної спільноти. Тільки шляхом співпраці та взаєморозуміння ми можемо забезпечити стабільність, відкритість та довіру в інформаційному просторі та суспільстві в цілому.

Список використаних джерел:

1. Брижко В.М., Дзьобань О.П. Дезінформація як фактор маніпулювання свідомістю. *Інформація і право*, 2023. С. 50-63
2. Єрескова Т. В. Зіткнення дискурсів у соціумі: війна сенсів або пошук істини. 2020. URL://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/8c5834e7-c765-4384-b4de-f7c0f1f4e8ee/content (дата звернення 13.05.2024)
3. Коркос Я. О. Епоха постправди у сучасному світі: витоки та причини. *Слобожанський науковий вісник*, 2023. № 1. С. 23-31 URL:https://orcid.org/0000-0002-5718-4053
4. Кубальський О. Н. Епістемологічна компетентність як імператив науки епохи глобальної турбулентності. *Освітній дискурс: збірник наукових праць*, 2022. № 40(4-6). С. 18-26.

5. Невельська-Гордєєва О., Нечитайло В. Феномен «FAKE NEWS» в контексті забезпечення інформаційної безпеки держави. *Вісник НЮУ імені Ярослава Мудрого*, 2022. № 1(52). С. 123-135. URL://doi.org/10.21564/2663-5704.52.250655

6. Рибчук, О. Критичне мислення як предмет філософських та психологічних досліджень. *Вісник Національного університету оборони України*, 72(2), 2023. С. 128–135. URL://doi.org/10.33099/2617-6858-2023-72-2-128-135.

7. Савкін О. Проблема встановлення істини під час здійснення кримінального провадження. *Філософські та методологічні проблеми права*, 2023. № 25.1. С.162-170.

8. Смола Л. Є., Юркова О. А. Теоретичні засади дослідження феномена чуток. *Обрії друкарства*, 2023. № 2(14). С. 102-115

УДК 343.54 (477)

Костюк Н.П., канд. юрид. наук, доцент

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-5272-982X>

Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ

**НЕЗАКОННЕ ВИКОРИСТАННЯ З МЕТОЮ ОТРИМАННЯ
ПРИБУТКУ ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ, БЛАГОДІЙНИХ ПОЖЕРТВ
АБО БЕЗОПЛАТНОЇ ДОПОМОГИ**

З моменту повномасштабного вторгнення рф до України виникла гостра необхідність адаптувати чинне законодавство України до потреб воєнного стану. Особливої уваги заслуговують зміни до Кримінального кодексу України, оскільки криміналізація певних діянь, з одного боку, має дисциплінувати громадян, а з іншого – скоротити кількість правопорушень, які було вчинено після запровадження воєнного стану. Внесення змін до Кримінального кодексу

Наукове видання

***СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ,
ЕКОНОМІЧНІ ТА ГУМАНІТАРНІ
ВИМІРИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
УКРАЇНИ***

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
XII Міжнародної науково-практичної конференції**

15-17 травня 2024 року

Частина II

Редактор: Фатеева Т.
Комп'ютерна верстка: Шуляк Н.

Підп. до друку 2024 р. Формат 60x84/16. Папір офсетний
Друк ксероксний. Ум. друк. арк. 26,85.
Обл.-вид. арк. 21,50. Тираж . Зам. №

Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ ДТЕУ
21000, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 25